

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 42 (1539)

2017. gada 25. oktobrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 42. nedēļā Latvijā

2017. gada 42. nedēļā monitoringā iesaistītajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 72 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti.

Kopš monitoringa sākuma gripas klīniskie gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	40. ned.	41. ned.	42. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1091,0	1349,2	1179,9	-12,5
	0-4	5798,9	6345,8	6496,4	2,4
	5-14	3148,5	3622,8	3179,4	-12,2
	15-64	774,6	955,3	713,0	-25,4
	65 un >	156,2	198,8	124,4	-37,4
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	21,6	15,1	12,6	-16,3
	0-4	73,4	52,9	0,0	-100,0
	5-14	64,8	0,0	35,5	100,0
	15-64	15,5	17,2	12,4	-27,9
	65 un >	11,2	4,8	4,8	-1,3

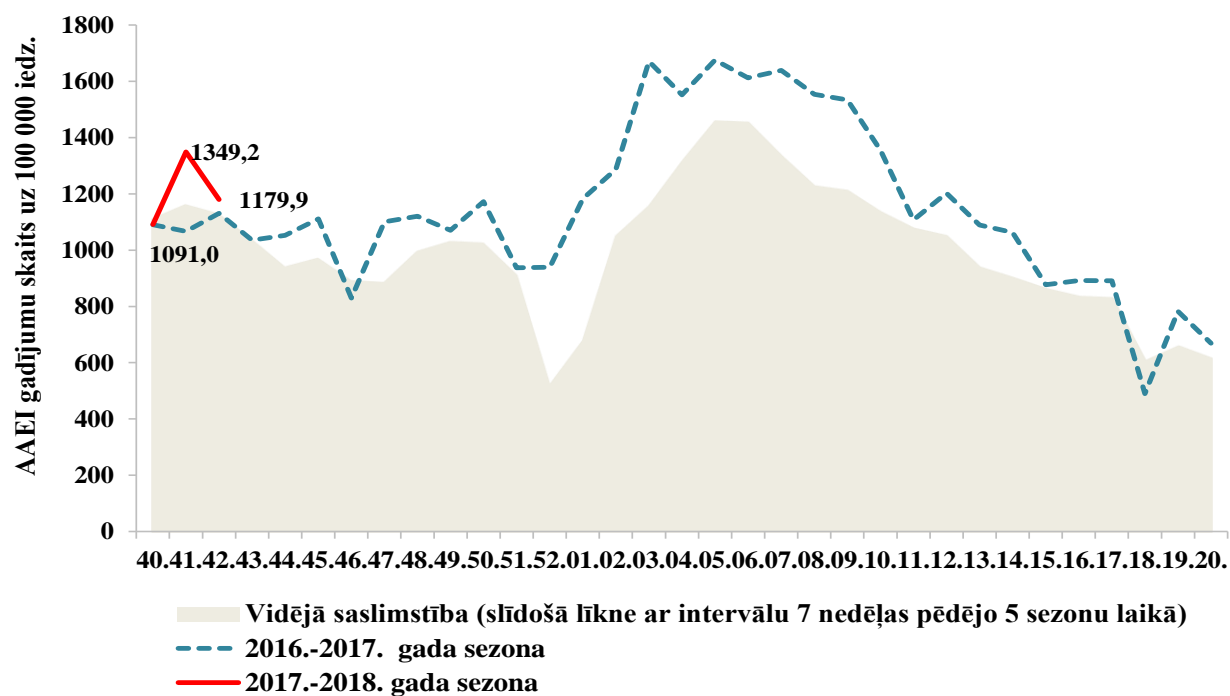
Vēršanās AAEI gadījumos ambulatorajās iestādēs 42. nedēļā, salīdzinot ar 41. nedēļu, samazinājusies par 12,5% un bija vidēji 1179,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (41. nedēļā – 1349,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 42. nedēļā samazinājusies par 16,3%, vidēji reģistrēti 12,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

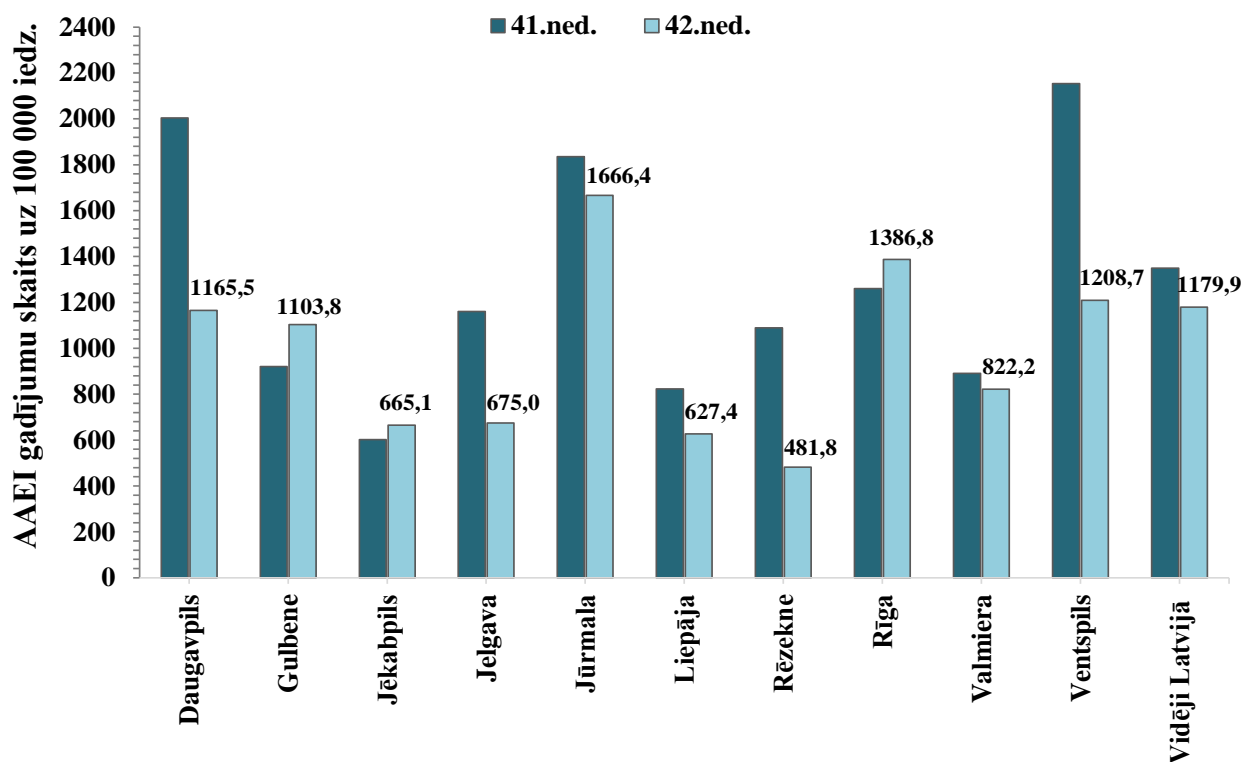
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AA EI gadījumos 2017.—2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos 2017. gada 42. nedēļā bijusi nedaudz augstāka nekā iepriekšēja 2016.—2017. gada sezonā un pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā.

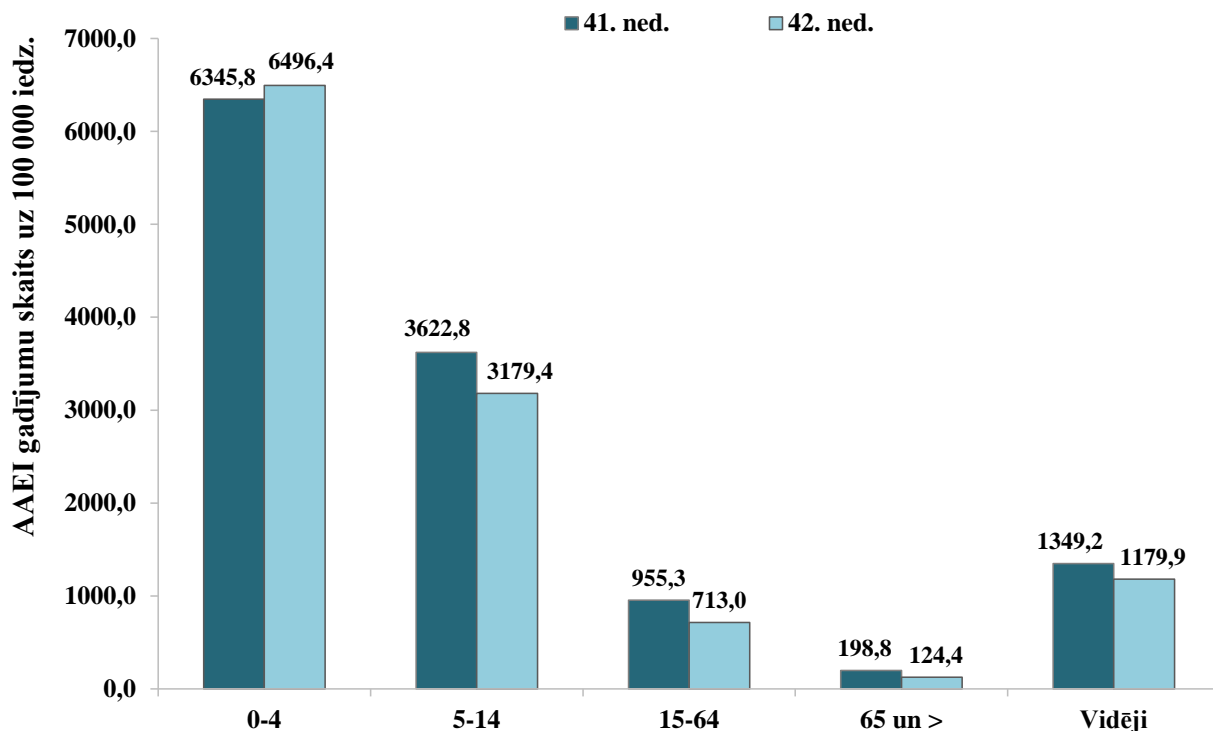
AA EI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AA EI 42. nedēļā tika reģistrēta trijās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām: Jūrmalā, Rīgā un Ventspilī. Viszemākā saslimstība reģistrēta Rēzeknē.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 42. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (6496,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 42. nedēļā salīdzinājumā ar 41. nedēļu bērniem 0–4 gadu vecuma grupā palielinājusies par 2,4%, pārējās vecuma grupās saslimstības rādītāji samazinājās.

Vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums 42. nedēļā nedaudz samazinājies (par 0,6%) un bijis vidēji 91,5%. Zemākā skolu apmeklētība bijusi Liepājā un Valmierā.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	90,3	88,9	89,6	89,3	96,4	91,8	91,6	ND	93,8	92,2	91,7
41.	91,5	87,0	93,9	91,6	91,5	92,3	94,4	ND	86,3	93,1	92,1
42.	91,2	92,0	92,9	90,7	90,1	87,1	95,2	ND	87,6	92,9	91,5
Salīdzinājumā ar 41. nedēļu (±)	-0,3	5,0	-1,0	-0,9	-1,4	-5,2	0,8	ND	1,4	-0,1	-0,6

*ND – dati par Rīgu šobrīd nav pieejami

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 42. nedēļā vidēji bijis 74,8%, kas par 3,0% vairāk nekā iepriekšējā nedēļā. Zemākā pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklētība reģistrēta Daugavpilī. Vislielākais apmeklējuma samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu bija reģistrēts Gulbenē (par 8,9%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	65,2	79,8	75,2	77,1	69,2	76,3	64,0	ND	76,8	73,9	71,7
41.	65,5	83,1	76,6	79,5	70,4	74,2	68,0	ND	68,8	73,1	71,8
42.	69,4	74,2	72,8	80,8	76,6	77,7	71,6	ND	80,4	76,0	74,8
Salīdzinājumā ar 41. nedēļu (±)	3,9	-8,9	-3,8	1,4	6,2	3,5	3,6	ND	11,6	2,9	3,0

*ND – dati par Rīgu šobrīd nav pieejami

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2017. gada 42. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā tika izmeklēti 51 klīniskais paraugs respiratoro vīrusu izraisīto infekciju diagnostikai. Gripas vīrusi netika noteikti. Visvairāk tika noteikti rinovīrusi – 14, kā arī citi elpceļu infekciju izraisītāji – pieci adenovīrusi, četri bokavīrusi, trīs paragripas I tipa vīrusi, trīs enterovīrusi un viens respiratori sincitiālais vīruss. Kopējais pozitīvo paraugu īpatsvars bija 58,8%.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cīvēka metapneumovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	32			2			2	1	3	11		2		2	23	71,9	0,0	3,1
41.	59			6		1		3	4	12		5		4	35	59,3	0,0	5,1
42.	51			3				1	5	14		4		3	30	58,8	0,0	2,0
Kopā	142	0	0	11	0	1	2	5	12	37	0	11	0	9	88	62,0	0,0	3,5

Secinājumi

2017. gada 42. nedēļā ambulatorajās monitoringa iestādēs vēršanās pēc palīdzības AA EI gadījumos bijusi nedaudz augstāka par iepriekšējo sezonu rādītājiem šajā laika periodā. Visaugstākie saslimstības rādītāji tika reģistrēti bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

Gripas gadījumi no monitoringa sākuma (2017. gada 40. nedēļa) līdz 42. nedēļai netika reģistrēti. Arī par stacionāriem pacientiem gripas gadījumos slimnīcās nav ziņojušas.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2017. gada 41. nedēļā 39 Eiropas reģiona valstis ziņoja par zemu gripas aktivitāti.

Gripas uzraudzības tīklā bija noteikti pieci *A tipa* (netipēti) un pieci *B tipa* (2 – *B/Yamagata* līnijas un 3 – netipēti) gripas vīrusi. Par sporādiskiem gripas gadījumiem ziņoja Lietuva, Zviedrija, Norvēģija, Skotija, Anglija, Ziemeļu Īrija, Spānija, Vācija, Šveice, Nīderlande, Kosova un Azerbaidžāna. Par lokālo gripas izplatību ziņoja tikai Tadžikistāna.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	41. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa gripa</i>	5	50	11	52,4
<i>A(H1N1)pdm09</i>	-	-	1	33,3
<i>A(H3N2)</i>	-	-	2	66,7
A netipēts	5	-	8	-
<i>B tipa gripa</i>	5	50	10	47,6
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	-	-
<i>B/Yamagata</i> līnija	2	100	5	100
Nav noteikta līnija	3	-	5	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	10 / 480	2,1	21 / 864	2,4

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla izmeklēti 8307 klīniskie paraugi, no tiem 108 paraugos noteikti gripas vīrusi – 77 *A tipa* (tajā skaitā 32 – *A/H3N2*, 2 – *A/H1N1pdm09* un 43 – netipēti) un 31 *B tipa* gripas vīrusi (nav zināma līnija).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	41. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa gripa</i>	77	71,3	158	73,8
<i>A(H1N1)pdm09</i>	2	5,9	8	11,4
<i>A(H3N2)</i>	32	94,1	62	88,6
A netipēts	43	-	88	-
<i>B tipa gripa</i>	31	28,7	56	26,2
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	-	-
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	2	100
Nav noteikta līnija	31	-	54	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	108 / 8307	-	214 / 16067	-

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Par SARI uzraudzību un stacionētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa

2017. gada 41. nedēļā dažas valstis, kuras veic gripas uzraudzību slimnīcās, ziņoja par apstiprinātiem gripas gadījumiem. Tika ziņots par pieciem gripas gadījumiem. No visiem identificētiem gadījumiem trīs (no tiem viens – *A/H1N1pdm09*, viens – *A tipa* netipēts un viens *B tipa* gripas vīruss) bija reģistrēti Apvienotajā Karalistē intensīvās terapijas nodaļās un divi gadījumi (no tiem netipēti *A* un *B tipa* gripas vīrusi) Īrijā citās slimnīcas nodaļās.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 16.10.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenajā zonā saglabājas zemā līmenī. Dienvidu puslodes mērenajā zonā un dažas Dienvidaustrumu un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas aktivitātes samazināšanos. Arī Centrālamerikas un Karību jūras reģiona dažas valstis ziņoja par zemu gripas aktivitāti. Pasaulē visbiežāk tika konstatēti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Dienvidamerikas mērenās joslas lielākajā daļā gripas un respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāte turpināja samazināties.
- Dienvidāfrikā bija novērojams gripas aktivitātes samazinājums. Visbiežāk tika noteikts *B tipa* gripas vīruss.
- Rietumāfrikā joprojām tika ziņots par gripas vīrusu noteikšanu, kur tika atklāti visi sezonālās gripas apakštipi.
- Ziemeļāfrikā tika noteikts neliels gripas vīrusu skaits.
- Okeānijā gripas vīrusu aktivitāte sāka samazināties. Dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*, kam sekoja *B tipa* gripas vīrusi.
- Tropu Dienvidamerikā gripas un RSV aktivitāte kopumā bija zemā līmenī.
- Karību jūras reģionā un Centrālamerikas valstīs respiratoro slimību rādītāji un gripas aktivitāte kopumā joprojām bija zemā līmenī.
- Dienvidāzijas valstis, Indija un Butāna ziņoja par gripas aktivitātes līmeņa pazemināšanos. Visbiežāk tika noteikts *A/H1N1pdm09* gripas vīruss.
- Dienvidaustrumāzijas reģionā samazinājās gripas aktivitāte, tomēr Kambodžā gripas aktivitāte pieauga un Laosas Tautas Demokrātiskā Republikā gripas aktivitāte saglabājās augstā līmenī. Galvenokārt tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss.
- Rietumāzijā gripas aktivitāte turpināja pieaugt Omānā, kur visbiežāk tika noteikti *A/H1N1pdm09* un *A/H3N2* gripas vīrusi. Pēdējo nedēļu laikā Bahreinā tika ziņots par gripas pozitīvo paraugu pieaugumu.
- Centrālāzijā nebija atjaunoti ziņojumi par gripas vīrusu konstatēšanu un elpceļu slimību rādītājiem.
- Austrumāzijā kopumā gripas aktivitāte joprojām bija reģistrēta zemā līmenī.
- Āzijas mērenā joslā un Kamerūnā tika ziņots par paaugstinātu gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāti. Austrumāfrikas Reinjonas salā gripas pozitīvo paraugu un gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāte strauji palielinājās, pārsvarā bija noteikts *B tipa* gripas vīruss.
- Eiropā gripas vīrusu aktivitāte bija zemā līmenī.
- Ziemeļamerikā pēdējo nedēļu laikā gripas vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī. Pārsvarā tika noteikti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

FluNet ir apkopojis informāciju, kura tika saņemta (2017. gada 13. oktobrī) no 85 valstīm, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2017. gada 18. septembra līdz 1. oktobrim). Šajā laika periodā PVO GISRS (*Global Influenza Surveillance and Response System*) laboratorijās bija testēti vairāk nekā 56528

paraugi. No tiem 3496 bija ar pozitīviem rezultātiem uz gripas vīrusiem, 2566 (73,4%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 930 (26,6%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 260 (15,1%) tipēti kā *A(H1N1)pdm09* un 1460 (84,9%) kā *A(H3N2)*. No testētajiem *B tipa* gripas vīrusiem 192 (81,0%) pieder *B-Yamagata* līnijai un 45 (19,0%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

PVO (02.03.2017.) gripas vakcīnas sastāvā 2017.–2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

Salīdzinot ar 2016.–2017. gada sezonas gripas vakcīnu Ziemeļu puslodei, ir atjaunināts *A(H1N1)pdm09* komponents – *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgu* vīrusu nomaina *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2017.–2018. gada AA EI un gripas monitoringa 42. nedēļā datus sniedza:

- 72 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 110769 – 5,7% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 21 vispārējā izglītības iestāde
 - 22 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.